

Diccionari dels sentiments

Després d'*El bebé més dolç del món* i d'*El segle més nou del món*, Tàndem torna a donar-nos l'oportunitat d'endinsar-nos en l'univers particular de Montse Gisbert que, en aquest cas, fa un recorregut per les emocions dels lectors, una per una.

LES PETITES (I GRANS) EMOCIONS DE LA VIDA

MONTSE GISBERT

72 PÀGINES

TANDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2003

Ja sabíem que el planeta de Montse Gisbert era tou i sense gravetat, de formes arrodonides,

flexibles, de colors pastel que canvien de to a cada traç, a cada mil·límetre, i de xiquets d'ulls menuts. El que no sabíem encara era que, en aquest planeta sense línies rectes, el pa que s'hi dóna és molt semblant del nostre, o potser idèntic? Perquè els xiquets de les il·lustracions travessen una a una totes les situacions que coneixem, és a dir, ens contenen les emocions. És així com, en aquest llibre de petit format, a diferència dels llibres anteriors de l'autora a la mateixa editorial, veiem passar totes les emocions de la vida.

Les definicions tenen moltes lectures possibles, segons el nivell de coneixements del xiquet o de la xiqueta i, fins i tot, la tria que fem dels sentiments que hi volem resseguir pot adaptar-se també al nivell de coneixements del lector. O siga: al costat d'emocions bàsiques, com ara la por, la tristesa, l'alegria o la maldat, n'hi ha d'altres, que pertanyen a un estadi cognoscitiu superior, com ara l'aprensió, l'exclusió, la decepció o el dubte. L'autora, però, ha resolt molt bé la possible dificultat que comporta definir aquest segon tipus d'emocions: en comptes d'abstraure's com ho faria un llibre de filosofia, aquest petit conte, que, no ho oblidem, té com a destinatari un públic infantil, ens explica

sempre com es materialitzen, a la pràctica, les emocions de les quals ens parla: «Ar-

raulir-nos dins del llit mentre ens murmuren paraules d'afecte plenes de dolçor, deixar-nos acariciar... Rebre tota la TENDRESA del món». La il·lustració d'aquesta emoció, per exemple, ens mostra una mare que acotxa el xiquet al llit mentre li fa besos i carícies tous, tan tous com les formes arrodonides de Montse Gisbert.

Com sempre, els productes infantils de qualitat exigeixen –i en aquest cas això és bàsic– una comunicació fluida entre el xiquet o la xiqueta i l'adult amb el qual comparteixen el conte. *Les petites (i grans) emocions de la vida* és un diccionari dels sentiments, obert a l'anècdota i, alhora, a la reflexió. És una escala de joguina, els esglaons de la qual dependran de quines sensacions ja hem sentit i de quines encara no (l'orgull, la decepció, la impaciència?), una escala que anirem construint a fora del conte, en el nostre dia a dia, i a la qual, després, en aturar-nos a mirar el llibre, li posarem les cares dels xiquets d'ulls menuts.

Després d'aquest bany de paraules i de colors pastel, però, hi ha el perill que el món de les línies rectes ens sembla força més inexplicable que la transparència de les definicions que haurem llegit.

Maite Insa

Curta vida, però intensa

Gabriel Janer Manila ha guanyat amb aquest llibre el Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil corresponent a l'any 2002. Es tracta d'una carta autobiogràfica de Daniel destinada al seu gran amor, que el llibre no explicita però que no costa gaire d'identificar.

DANIEL I LES BRUIXES SALVATGES

GABRIEL JANER MANILA

PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL

COL·LECCIÓ «ESPURNA»

112 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2003

El darrer llibre juvenil del consagrat escriptor mallorquí Janer Manila barreja hàbilment nombroses referències literàries i entremescla gèneres diversos. Així, l'autobiografia que escriu el jove Daniel és un bell recorregut per cançons d'amic, faules, històries d'aventures per mons nous, mites i llegendes. I alhora, Daniel ens explica la seua vida picaresca en una carta llarga adreçada al seu gran amor poques hores abans de morir penjat a la forca.

Efectivament, la vida de Daniel, curta però intensa, ens va transportant de tutor en tutor i amb cadascú d'aquest descobrim una faceta nova, algunes de ben desgraciades, altres mínimament alliberadores: de les històries que li explica son pare, mariner de professió, sobre els mons que va coneixent, o les cançons d'amic que li canta sa mare, a les pallisses d'un notari cruel que l'acull en morir els pares, les converses filosòfiques entre un ase i un frare amb qui convivia o les històries de la llegendària reina de Saba, que li explica un mossén mig boig a sobre de la teulada de sa casa.

D'alguna manera, la vida del jove Daniel s'impregna de literatura. Amb les històries del pare imagina mons increïbles; amb mossén Ferrandot aprén a llegir i descobreix l'amor. De fet, la li-

teratura és la porta d'eixida, l'alliberament imaginatiu i mental, del jove Daniel, que el permet allunyar-se per uns instants de la tristesa vital en què està immers i somiar que una altra forma de vida és possible.

Perquè la realitat, la seua realitat, és la fam, el dolor, la tristesa i la mort. Anar d'un lloc a un altre sense saber ben bé on pondre. Sobreviure a la tendra edat de set anys en un món hostil on els innocents són culpables i els culpables innocents. I per això son pare va morir i per això ell serà penjat a la forca.

El darrer lliurament de Janer Manila és, doncs, un clam contra la pena de mort i contra les injustícies i un reclam de la literatura com a element evasiu i alliberador d'una realitat que es vol diferent, tot i que inútil per salvar-li la vida.

Tot plegat, *Daniel i les bruixes salvatges* és, certament, un llibre plaent de llegir.

Marc Candela

Barreja de materials narratius

Aquesta nova entrega de la prolífica autora valenciana Mercé Viana, publicada per Edicions del Bullent a la col·lecció «Estrella de Mar», relata la història d'una estora (l'estora Leonora que dóna títol al llibre) que és capaç de parlar i comunicar-se amb les persones.

EL SECRET DE L'ESTORA LEONORA

MERCÉ VIANA

IL·LUSTRACIONS D'ANNA ROIG

COL·LECCIÓ «ESTRELLA DE MAR», 17

80 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, VALÈNCIA 2003

El descobridor del secret de l'estora Leonora és un empleat de l'hotel Monumental que s'ha encarregat de netejar-la i tindre'n cura durant tot el temps que aquesta ha romàs a la porta de l'hotel. Es dóna el cas, però, que una volta l'estora s'instal·la per passar els seus darrers dies a casa de l'empleat, tota la població de la ciutat, començant pels clients del Monumental, perden la seua manera de caminar. D'aquesta manera la ciutat sencera, a poc a poc, camina de la mateixa manera amb un estil quasi podríem dir que militar. Després de moltes investigacions dutes a terme per experts i no tan experts, es descobreix que l'origen d'aquesta estranya malaltia es troba a l'hotel. En aquestes circumstàncies, només l'estora és capaç de tornar el propi pas als habitants d'aquesta ciutat anònima.

La història ve presentada a través d'un enginyós recurs que consisteix a barrejar la història de l'estora amb el d'un avi que conta aquesta mateixa història (que li va ocórrer al seu propi avi) a les seues dues nétes abans d'anar a dormir. Les dues germanes (bessones, per cert), fan ús de la paciència i de la imaginació de l'avi i intervenen esporàdicament al llarg del relat per tal de fer preguntes i demanar aclariments. Així doncs, podem dir que s'hi barregen diversos ti-

pus de text perquè, a més, també apareixen fragments d'informes dels investigadors que porten el cas i portades dels diaris amb les notícies corresponents. S'hi afegeixen també nombrosos canvis de tipus de lletra d'acord amb la persona que narra el fragment de la història a cada moment i els habituals recursos de l'autora com les onomatopeies o l'adjectivació abundant amb un punt infantil.

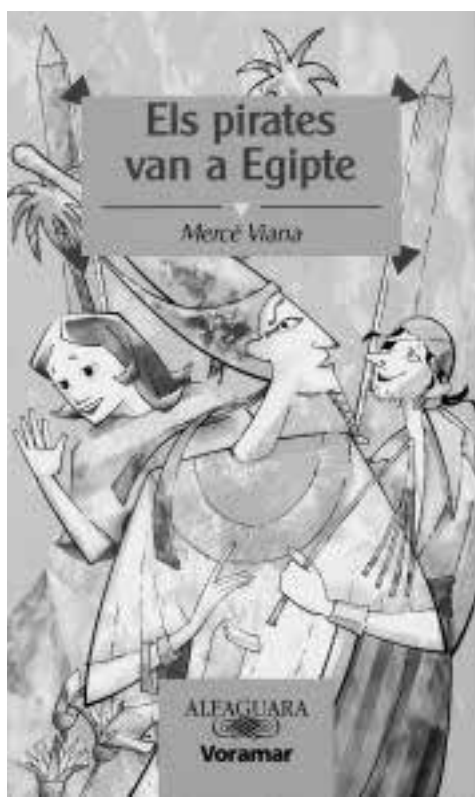
A pesar d'aquest desplegament d'artificis la història resulta un tant insulsa i anodina, lluny d'altres llibres de la mateixa autora que tots guardem en la memòria. L'anècdota no acaba de convèncer per la seua poca capacitat d'atracció i la sensació final és la d'un llibre de catàleg basat sobre un supòsit fantàstic dels que ens ensenyava Gianni Rodari a *La gramàtica de la fantasia*, però amb poca força. Les il·lustracions d'Anna Roig ajuden, però, a crear atracció envers el llibre ja que combina un traç que recorda al del còmic amb angulacions i plans molt atrevits, lluny de la línia clàssica que tant sovinteja a la literatura infantil valenciana.

Xavier Mínguez

Una aventura al Mediterrani

Els pirates van a Egipte és un relat d'aventures protagonitzat per Llúcia, una xiqueta molt eixerida, que es desperta el primer dia de vacances d'estiu amb l'arribada d'un missatge de part d'uns pirates ben atípics, preocupats per la salvaguarda del Mediterrani.

ELS PIRATES VAN A EGIPTA

MERCÉ VIANA

IL·LUSTRACIONS DE FELIP BALDÓ

114 PÀGINES

EDITORIAL VORAMAR-ALFAGUARA, PICANYA, 2003

Els pirates van a Egipte és un relat que recrea el moment més desitjat de molts xiquets i xiquetes: l'arribada de les vacances. Despertar el primer dia és per a Llúcia, la protagonista, una «delícia, una mandra dolça», preludi dels seus somnis vora mar, a prop de l'avi i dels seus amics, els «pirates més guais de tots els temps», de qui només ella i el iaio en coneixen l'existència. A més, els pirates –segons diu el missatge enviat en el bec de «la gavina guardina de la cova de les disfresses»– l'esperen ansiosos per a noves aventures.

Els pares, però, han fet uns altres plans per a enguany i volen recórrer la seua comarca perquè pensen que ja va sent hora que els seus fills, la Llúcia i el Pauet, més petit que ella i sempre un poc gelós, coneguen el país on viuen. Quan la Llúcia rep la notícia que no aniran al poble fins entrat l'agost es queda tan decebuda i desconsolada que pensa en una i mil estratègies per què

els pares canvien d'opinió. Aquests, que sospiten que la seua filla en trama alguna, es queden bocabadats de veure com ella i Pau —ara tots dos còmplices— s'han tornat de sobte aplicats, no es barallen, tenen la casa sempre arreplegada i brillant i el dinar a taula.

Finalment, després d'alguna discussió —això sí, sense perdre la calma, amb diàleg i argumentada per totes dues bandes— i en haver-ho parlat amb el iaio, els pares decideixen que ja tindran temps per recórrer la comarca i que, ben pensat, aniran a la mar també en juliol. I aquí és quan comença l'aventura.

Recordeu la gavina de la cova de les disfresses i els pirates *guais*? Llúcia ha quedat amb ells, a la seua caleta favorita el primer dissabte de juliol, i allà que arribaran, amb una mica de retard, enfeïnats com estan en netejar la costa de deixalles de petrolers i de turistes. Inofensius, gens violents i molt riallers, aquests pirates tan peculiars només somien en agafar les disfresses del bagul i viatjar en el temps i en l'espai. En aquesta ocasió, a Egipte!

I així ens ho conta Mercé Viana, a través d'un relat intrèpid, recreat en la il·lusió més gran de tots els xiquets: un viatge històric. Hi endevinem, a més, un cant al Mediterrani i als petits plaers de la vida, com despertar en vacances amb

calma, un bon desdejuni o el recer d'una caleta marina. Amb delicadesa, l'autora hi esbossa també els sentiments de respecte i d'estima dels xiquets pels majors, així com la capacitat de dialogar entre pares i fills, sense necessitat d'escriu-se. I tot això, amb una gran mestria en quant a l'ús del català, a partir d'un registre lingüístic enriquit amb nombroses expressions populars i acompanyat per les il·lustracions humorístiques que ha creat Felip Baldó per a l'ocasió, que faran —tot plegat— les delícies dels lectors preadolescents. Què dir, si no, de la imaginació, sense parangó, de Viana, alhora d'inventar malnoms i expressions divertides o de recrear-se en situacions que connecten amb la realitat dels jovenets d'avui, com és l'última passió de la tia Elena: navegar per internet amb les amigues.

Lourdes Toledo

La revolta als grans magatzems

A primera vista, molts lectors trobaran que a *Exit* li falta un accent, però s'equivoquen. A aquest relat –concebut com una eixida cap a la llibertat, d'aquí el títol– no li manca res. És original, poètic i està ple de sensibilitat i de valors: tot un plaer visual i de lectura.

EXIT

JORDI BOTELLA

IL·LUSTRACIONS DE MIGUEL CALATAYUD

COL·LECCIÓ «EL DRAC DE PAPER», 9

36 PÀGINES

EDITORIAL MARFIL, ALCOI, 2003

Si bé cada vegada el mercat editorial insisteix més en la necessitat de reduir títols i augmentar-ne els tiratges, en la pràctica, però, no tots ho assumeixen amb la mateixa eficàcia, ja que treballar en aquesta línia exigiria, d'entrada, un compromís col·lectiu del sector per ser més selectius, arriscar més –en l'aspecte mercantil i intel·lectual– i tractar així de donar major eixida a un mercat editorial saturat de novetats que, a penes, sí hi sobreviuen.

L'assessorament de directors de col·leccions exigents alhora de triar, posseïdors d'un bon bagatge literari –cultural i artístic– i el rigor dels editors serien les claus per crear menys llibres, però de més qualitat i major atractiu. Potser no és sobrer insistir, un cop més, en què el llibre –i en aquest cas el llibre infantil– no és un producte elaborat en sèrie, com unes bambes de moda, sinó, tal com diu l'artista il·lustrador d'*Exit*, Miguel Calatayud, «el resultat de dos amors: l'amor

a la lectura i l'amor a les il·lustracions». Per sort, a casa nostra tenim uns quants exemples d'edició acurada i seductora, amb llibres elaborats a partir de textos sorprenents, on el relat i la imatge es complementen a través del que Calatayud anomena «complicitat imaginativa». Aquest és el cas d'*Exit* de Jordi Botella, concebut com una gran metàfora literària i visual des de la primera a l'última pàgina i on, de manera original i amb ben pocs elements —a partir de tres peces de roba i unes sabates de la secció de saldo—, l'escriptor i l'artista creen una al·legoria a la llibertat i a la solidaritat, acompanyada d'un crit crític a la marginalitat que origina la societat capitalista, de consum ferotge que ens ha tocat (mal)viure. Un text tendre, amb pinzellades oníriques i surrealistes —excel·lentment integrades amb les il·lustracions màgiques de colors suaus de Calatayud, dotades de moviment, contrast i grafisme, a partir de línies i signes— i que juntament amb el missatge ineludible del relat formen un tot harmònic molt reeixit.

Amb un ritme *in crescendo*, el relat és una davallada per les plantes d'uns grans magatzems —escenari estrella de la societat de consum. Des de la setena planta, on hi ha els saldos que ningú mai no comprarà, fins arribar a la plan-

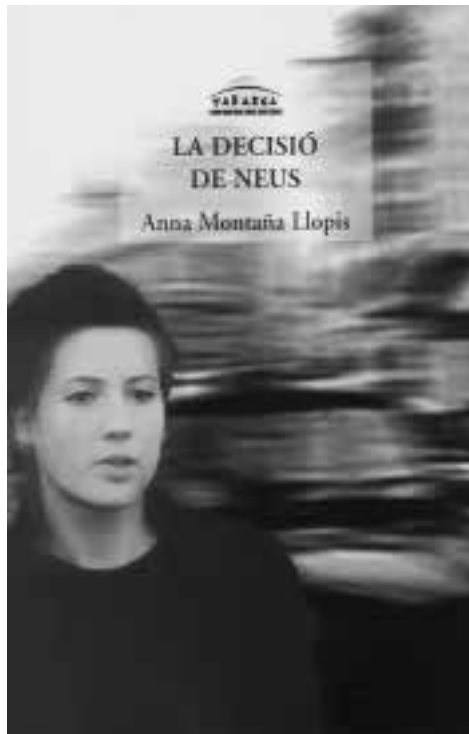
ta baixa, on els espera l'anhelat rètol d'*EXIT*, el descens vers la llibertat no és senzill, entrebancat a tothora per l'empresari, amo dels magatzems, i els guàrdies que els vigilen.

En *Exit*, Jordi Botella acluca l'ull al lector infantil, un públic al qual ja no se li poden ni deuen contar històries usades i ho fa amb un missatge ben encertat: tot mostrant als més menuts el parany que els prepara una societat regida per la frivolitat de les modes i pels cànons de la riquesa, on tot allò o aquell que no és útil, ric o bonic, segons per qui, es relega a un racó d'on ja no pot sortir. Per defensar-s'hi, heus aquí un relat, viu, ple de ritme i transmissor de valors i de missatges.

Lourdes Toledo

Viatge a l'oblit

Quan la persona que estimes et deixa sense cap explicació, quan tot el que t'havia promès queda en simples paraules pronunciades en un moment de dolça passió, quan tanques els ulls i recordes els seus llavis, la seua cara, les seues mans... la situació esdevé insuportable.

LA DECISIÓ DE NEUS

ANNA MONTAÑA LLOPIS

COL·LECCIÓ «TABARCA JUVENIL», 12

90 PÀGINES

TABARCA LLIBRES, VALÈNCIA, 2003

Aquesta és la història de Neus, una jove enamoradissa que no fa una altra cosa que trobar-se esculls en la seua adolescència. Neus és plena de dubtes i de pors i els xics que entren en la seua vida no li ho fiquen gens fàcil. El temps i les experiències viscudes li fan creure que molts són i actuen de la mateixa manera amb un mateix objectiu que tracten de disfressar amb frases tendres i paraules d'amor. Tots semblen iguals, tots excepte un. Alt, ulls obscurs i pell morena, així s'esbossa l'amor desitjat per la nostra protagonista. Un amor nodrit en els pensaments i en les il·lusions més que no pas en la realitat.

Tot pareix encaixar en el trencaclosques fragmentat en què s'havia convertit la vida de Neus. Somniadora, creu haver trobat el xicot de la seua vida, res més lluny. Una nit el somni s'ensorra quan descobreix una tercera persona enmig de la relació. Les llàgrimes vessaran de nou les fines galtes de Neus. Desorientada i perduda en una muntanya de records, sentiments i esperances decideix deixar-ho tot i fugir ben lluny allà on la memòria no la pugua trobar.

L'autora del llibre, Anna Montaña Llopis, ens narra l'escapada cap endavant de la jove. Neus ho deixa tot: els pares, els amics, el poble, els estudis... tot per començar de nou, per oblidar el passat i construir un futur diferent lluny dels records. Tanmateix, no li resul-

tarà una tasca senzilla: el passat roman viu i punyent en el present.

Amb un estil àgil i sobri, l'autora ens acosta les inquietuds i els temors de Neus. La protagonista s'enfronta no sols a un món distint, sinó a la complicada comensura de retrobar-se amb ella mateixa. Montaña sap barrejar amb encert la narració en tercera persona amb la història contada per la veu de la pròpia protagonista. Aquest recurs literari li permet endinsar el lector en els pensaments més íntims de la jove. L'autora empra amb èxit la correspondència entre Neus i la seua millor amiga i confident. La darrera part del llibre es converteix en un creuament de missives on les dues companyes s'expliquen els seus secrets més profunds. Així, el dinamisme i la lleugeresa en l'ús del llenguatge són els trets característics d'aquesta novel·leta juvenil que ens mostra la cara més amarga de les relacions amoroses. El sofriment i l'angoixa que reflecteix el personatge de Neus desmitifica l'amor i planteja un escenari ben diferenciat dels contes de color de rosa i de les dolces històries romàntiques amb final feliç. La frontera entre el goig i la tristesa és ínfima i l'ímpetu del jove fa que es travesse amb freqüència. Ara, Neus afronta un llarg i difícil viatge on no val girar la vista enrere.

Hèctor Sanjuan

Passeig per les emocions i per les lletres

Les dues noves publicacions *Operació J* i *El bosc del meu abecedari* d'Edicions Brosquil ens transporten a una dimensió imaginativa i poètica, on paraules i formes, colors i emocions es combinen amb originalitat i harmonia.

OPERACIÓ J

DANIEL NESQUENS

IL·LUSTRACIONS D'ALBERTO GAMÓN

COL·LECCIÓ «LLIBRES MOLT IL·LUSTRATS», 1

32 PÀGINES

EDICIONS BROSQUIL, VALÈNCIA, 2003

EL BOSC DEL MEU ABECEDARI

PEDRO VILLAR

IL·LUSTRACIONS DE MIGUEL CALATAYUD

COL·LECCIÓ «LLIBRES MOLT IL·LUSTRATS», 2

32 PÀGINES

EDICIONS BROSQUIL, VALÈNCIA, 2003

És possible editar bona literatura, com demostra edicions Brosquil amb les recents publicacions *Operació J* i *El bosc del meu abecedari* (València, febrer de 2003) dins la col·lecció «Llibres molt il·lustrats». Aquests nous llibres, els primers de la col·lecció, creats amb molta sensibilitat artística, estan dirigits a un públic menut i no tan menut.

Operació J està escrit per Daniel Nesquens amb un text breu i ric (la versió al valencià és de Manel Alonso), i generosament il·lustrat per Alberto Gamón amb dibuixos que descomponen i barregen les imatges en figures geomètriques, i colors que reflecteixen les emocions de cada moment. El jove escriptor Daniel Nesquens va crear el seu primer llibre l'any 2000. L'il·lustrador, format a l'Escola d'Arts Aplicades, col·labora setmanalment en el *Periódico de Aragón* il·lustrant articles d'opinió. També ha realitzat treballs per a diverses institucions aragoneses.

El llibre conta la simpàtica història d'un astronauta un poc despistat i molt sentimental, capaç de valorar més una demostració d'afecte que l'èxit professional, en un món on la tecnologia sembla més important que les persones. Ben merescudament aquesta obra fou menció especial del jurat del Primer Certamen Internacional d'Àlbum Infantil Il·lustrat Ciutat d'Alacant 2001.

Pedro Villar i Miguel Calatayud són els autors d'*El bosc del meu abecedari*, segon llibre de la col·lecció (versió en valencià a càrrec de Marc Granell). L'escriptor del llibre nasqué a Almansa, combina l'escriptura amb la docència, i en la seua tasca de mestre ha desenvolupat activitats relacionades amb la poesia, la narrativa i el teatre. Miguel Calatayud va estudiar Belles Arts i compagina la il·lustració de llibres amb diverses activitats de creació gràfica: dissenys, col·laboració en premsa, publicitat, etc.

Aquest objecte artístic, en el més ample sentit de la paraula, mostra una bona manera de fer, propera al llenguatge poètic, als més joves lectors, alhora que els familiaritza amb il·lustracions que evoquen el món oníric del surrealisme. Alguns dels poemes tenen el ritme de cançons populars infantils, altres relacionen lletres amb paraules i objectes, i tots ells s'engronsen elegantment en les figures que els il·lustren de manera original i harmònica: equilibri entre colors i negres, entre línies corbes, rectes i angulosos...

Ja podem gaudir, per tant, de dos llibres que ens ajuden a submergir-nos i a explorar amb els xiquets la dimensió més creativa de les paraules i de les imatges.

Nieves Avilés

Emilieta i la caldereta sospitosa

Si tens una mare mestra interina, vas amunt i avall del país fins que trobes un buit. A voltes, aquest peregrinatge és anodí i enutjós, però a Rafa li esdevenen certes coses que fan la situació, com a mínim, suportable.

SABOR DE CRIM

MARIANO CASAS

22è PREMI DE NARRATIVA JUVENIL ENRIC VALOR 2002

COL·LECCIÓ «ESPLA», 27

92 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2003

Rafa i Sílvia són bessons i travessen aquella època que els adults qualifiquen de difícil: l'adolescència. En realitat, el que a ells els resulta difícil és aquesta condició de nòmades que provoca la interinitat de la mare, que és mestra dels pobles més insospitats del país. Insospitats, perquè són pobles on, darrere l'aparent normalitat, s'hi amaga el crim més horrible que pugau imaginar i, també, potser, un segon crim que repeteix l'esquema de l'anterior.

Sílvia no s'adona de les coincidències entre aquella història que els va contar l'amic Toni Marrades, una de les moltes que li agradava contar, i els succeïts de la vida d'Emilieta, la veïna de la tia Amàlia a Xofres, al poble on finalment vindran a raure els bessons i la mare. Rafa, en canvi, que canalitza les necessitats adolescents per vies menys convencionals que la germana, decideix resseguir la pista a aquella dona primària, valenta i bona cuinera que un dia,

diuen, la va deixar el marit. Emilieta, anys després, ha rebut l'encàrrec de cuinar la caldereta d'una de les famílies més cursis del poble, un dia de festes, i Rafa tem que aquella criminal en potència pugui repetir el que, segons creu, ja va fer fa anys: desfer-se d'un cadàver posant-lo a trossets a l'olla de la festa. Per tant, sota una trama més o menys costumista, amb uns diàlegs impagables, que reflecteixen l'univers rural, amb espontaneïtat i amb moltes pinzellades d'humor, el narrador hi amaga la figura de l'assassina quasi perfecta. La novel·la combina la dèria infantil i adolescent de fabular amb l'aparició de les evidències que ens porten a la resolució dels crims.

Personalment, valore molt, d'aquesta novel·la, la recuperació, com a paisatge vàlid per a la novel·la juvenil, de totes aquestes maneres de dir que encara són tan vives als pobles, i el fet que la trama tinga molt a veure, també, amb totes les tradicions que encara s'hi conserven. Tot això, i també la gràcia amb què està escrita, que et va portant d'unes situacions a les altres, sense massa elements sobers.

El 22è Premi de Novel·la Juvenil Enric Valor 2002, per tant, d'alguna manera fa honor a l'autor que posa nom al guardó, per tal com reflecteix, en contar aques-

ta història, molts trets de la nostra personalitat com a poble, però, alhora, afegeix tots els elements indispensables entorn del món dels adolescents, que la fan creïble, com ara internet.

Només hi ha un fet poc creïble a la novel·la, que no té res a veure amb el món rural que descriu: els xiquets confien molt que la mare aprovarà les oposicions i triarà Xofres, a la Vall de Trelles, que és allà on volen viure, com a destí. Els que els lectors no avesats als concursos de trasllats –i tota la caterva de situacions funcionaries– no saben, és que, una vegada que la mare aprobe aquestes oposicions, els espera un altre peregrinatge semblant al que ja han patit, poble per poble. Però, com diria, segurament, el narrador de *Sabor a crim*, això ja són altres calces.

Maite Insa

Primers poemes

Romanços, endevinalles, cançons, jocs de paraules sobre el paisatge, els animals, l'amor, l'amistat i altres temes més «compromesos» com la injustícia i les desigualtats socials és el que presenta l'autora d'Oliva Maria Dolors Pellicer al seu llibre.

di

VERSOS DIVERSOS

MARIA DOLORS PELLICER

DIBUIXOS DE JOSEP FERRER

COL·LECCIÓ «L'ELEFANT», 5

104 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2003

El títol ho diu, *Versos diversos*, i això és el que hi ha al llibre de Maria Dolors Pellicer (Oliva, 1956): gairebé un centenar de poemes de temes diferents, la forma dels quals, propera al romanç, proporciona certa unitat al conjunt. Els motius, com dèiem, són molts: variacions sobre la natura –la nit, la lluna, la mar, els vents, el sol, la tempesta, la primavera i les altres estacions, els animals...–, sobre els sentiments: l'amor, l'amistat, la infantesa, els somnis, les tradicions; i altres qüestions menys «alegres», menys «digeribles», més difícils d'explicar als xiquets, com la fam al món, la misèria, la immigració i l'especulació urbanística que devora el paisatge.

Alguns textos repeteixen tòpics, però en d'altres brilla l'espurna de la troballa feliç, de l'ocurrència ben aprofitada i dosificada. Així, al poema «Mare, vull menjar», l'autora transmet, sense estridències però sense concessions, la diferència abismal entre ser «filleta» en un estat ric o en altre on les persones moren, literalment, de fam.

Mig endevinalles, mig cançonetes, els textos guanyen quan la senzillesa s'extrema, s'abandona l'anècdota i el poema esdevé un joc de repeticions, una escena, una descripció, una harmoniosa tirallonga d'objectes, d'animals, de coses qualsevol: «La seua cara pigada»;

«Un, dos, tres»; «Això diu que era una volta»; o «Cuixa, besanca» –l'últim, a mode de graciosa i completa recepta del «brou del diumenge».

Acompanyen els poemes, en evident referència al contingut dels quals, uns dibuixos figuratius de Josep Ferrer que jo diria que demanen color a crits: només cal comparar la portada amb la reproducció en blanc i negre, a l'interior del llibre, de la mateixa il·lustració –guanya llargament la primera. No entenc com és que l'editorial Bromera, que va llançar aquesta col·lecció fa uns mesos com a textos de qualitat d'autors d'arreu de l'àrea catalanoparlant –i que, almenys que jo sàpiga, inclou l'excel·lent recull de contes *La dent de Clara*, de Joles Sennell–, descuida un aspecte tan important dels llibres il·lustrats com, precisament, les mateixes il·lustracions. I encara una altra qüestió: no volem que els menuts s'acostumen als llibres?, que no els consideren només instruments d'escola sinó objectes quotidians, sempre al costat, a la tauleta de nit, a la motxilla, a les prestatgeries, que els siguin propers, reconeixadors, accessibles, abellidors?... Aleshores, per què aquest llibre no duu un índex com tindria qualsevol poemari per a adults?

Arantxa Bea